

Lluita contra la fractura digital

Comunicar-se per correu electrònic, consultar la factura de telèfon, llegir la premsa a través d'Internet, enviar un SMS o pagar un rebut al nostre Ajuntament des de l'ordinador significa, per a molts ciutadans, topiar amb una barrera infranquejable, la de les noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). En pocs anys, hem entrat de ple en una societat digital que modifica els esquemes tradicionals de temps i espai. Tot va a més velocitat, tot canvia en un tres i no-res i el tren no espera a ningú. Si bé el pas d'una societat analògica a una de digital és símbol de progrés i globalització, també ho és d'una certa discriminació de col·lectius que, per diferents motius, com la desigualtat en l'accés a les tec-

Mentre que, en pocs anys, la gran majoria de ciutadans ja disposen de telèfon mòbil, el nivell de penetració d'Internet ha estat molt més baix, i només el 42% es connecta a la xarxa. Aquesta línia divisòria entre ciutadans pot excloure un col·lectiu molt important de la transformació social, cultural i econòmica que viu el món amb les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). El Govern espanyol ha projectat un ambiciós pla de xoc perquè cap ciutadà quedi desconnectat de la societat digital.

nologies o els diferents nivells d'alfabetització digital, queden exclosos de la construcció d'aquesta nova ciutadania. Però si bé és cert que hi ha barreres quant a accessibilitat i coneixement, hi ha també un obstacle potser més psicològic que duu moltes persones a pensar que "això és per als joves" o que "jo ja no puc aprendre".

Amb l'objectiu de crear un clima d'acceptació de les noves tecnologies que permetin utilitzar-les de manera generalitzada en tota la societat, reduint al màxim la distància entre les generacions que ja han après en digital i la resta de ciutadans, el Govern espanyol desplega el Pla 2006-2010 per al Desenvolupament de la Societat de la Informació i de Convergència amb Europa i entre Comunitats Autònomes (Pla Avanza), amb un pressupost global per al 2006 de 1.197 milions d'euros. Aquest pla va ser aprovat per unanimitat dels grups parlamentaris i va ser redactat amb la col·laboració de les comunitats autònomes, les associacions ciutadanes i diversos equips tècnics.

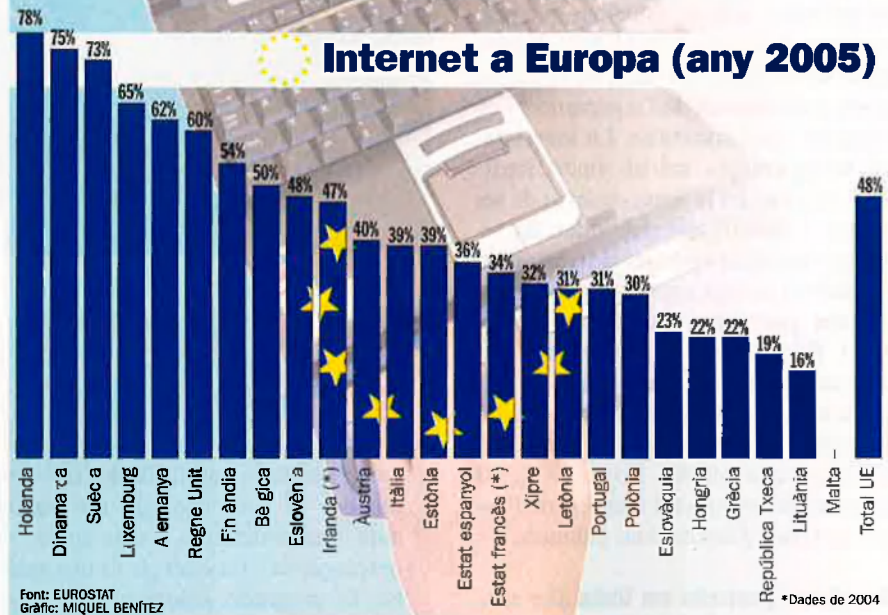
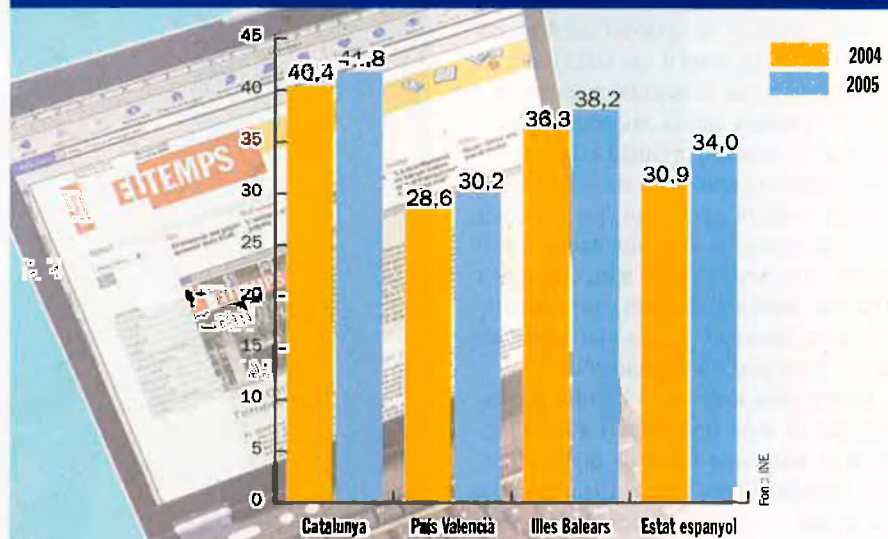
Les darreres dades estadístiques indiquen que el 34% de les llars de l'estat espanyol ja disposen de connexió a Internet, i que el 42% de la població fa ús de la xarxa amb freqüència. Les dades mostren un gran avenç en poc temps, però indiquen que encara cal recórrer un llarg camí si les comparem amb alguns països europeus com Dinamarca, Suècia o Holanda, que superen el 70% de llars connectades a Internet.

El Pla Avanza va superar una primera fase en què l'objectiu prioritari era donar a conèixer les TIC a la població en general. Però actualment es troba en un segon esglaió, que segmenta les accions per arribar a àmbits que es consideren prioritaris. Entre aquests hi ha l'educació, la sanitat, la justícia, l'administració, les petites i mitjanes empreses, així com col·lectius que tenen més risc de patir fractura digital, com la gent gran, els discapacitats i els immigrants.

Famílies i alumnes connectats.

Cal una política de xoc per convertir Internet en un més de la família a les llars. A aquest objectiu respon la iniciativa Famílies connectades, que ofereix pretes sense interès per valor de 1.000 euros a prop de 100.000 famílies amb fills en edat escolar o universitària per ad-

Llars que disposen d'accés a Internet (en %)

quirir un ordinador portàtil amb connexió de banda ampla. La proposta s'inclou dins d'un dels eixos del Pla Avanza, Internet a les aules, que té com a missió introduir les TIC en el procés educatiu, de manera que els alumnes es beneficiïn de continguts digitals. Actualment es treballa en la creació d'una plataforma interactiva de continguts per a tots els professors de l'estat i es reforça l'equipament informàtic dels centres escolars més endarrerits en la incorporació de la xarxa a l'aula. Relacionat amb l'àmbit familiar i escolar, s'ha desenvolupat una pàgina web dirigida a pares i nens, Chaval.es (vegeu <www.chaval.es>), que ofereix oci educatiu, una selecció de webs segurs i adequats per als infants i un programa d'aprenentatge

perquè els nens comencin a navegar per Internet.

Les biblioteques són un altre punt clau per apropar Internet als ciutadans, per això el pla d'acostament de les TIC a la societat implanta l'accés gratuït a la xarxa a través de connexió wi-fi o de punts de connexió a Internet a les biblioteques públiques de tot l'estat.

Els telecentres. Però, probablement, una de les accions que ha fet arribar de manera més contundent Internet als ciutadans, especialment als que per la seva situació geogràfica —algunes zones rurals del país encara no tenen les infraestructures necessàries per fer arribar la banda ampla— en tenen més difícil l'accés, són els telecentres. Actualment hi

ha 2.700 centres públics d'accés a Internet a tot l'estat, el 85% dels quals són en zones rurals, i es preveu arribar als 3.200. El 2005, prop d'un milió i mig de persones es van connectar a Internet a través d'aquest servei. Aquesta infraestructura té una importància especial per als col·lectius amb més risc d'exclusió digital, com la gent gran, les persones discapacitades i els ciutadans immigrants, que veuen en els telecentres una finestra oberta a Internet, amb l'assistència de personal que els ajudarà en les seves primeres "navegacions".

També relacionat amb l'àmbit educatiu, per al món universitari s'ha dissenyat el programa Campus inalàmbrics, que impulsa l'accés sense fils a la xarxa en les universitats acollides al pla, a més de la implantació de solucions que permetin la mobilitat d'estudiants i personal d'un campus a un altre, així com suport i manteniment de l'equipament que ofereixen les universitats. La investigació també compta amb un suport, RedRIS, que facilita la interconnexió de les xarxes d'investigació dels diferents territoris de l'estat i permet la transmissió de dades i serveis avançats de comunicacions per a les seves activitats de R+D. Per altra banda, el Programa Patrimoni ofereix una eina per conèixer el patrimoni espanyol, gràcies a la digitalització de continguts seleccionats i d'un buscador que ofereix fitxes de 2.500 punts d'interès cultural i natural de l'estat, així com d'institucions culturals.

Sanitat i justícia en línia. Per altra banda, la nostra targeta sanitària es podrà utilitzar sense impediments tècnics en qualsevol centre sanitari de l'estat, perquè totes les comunitats autònomes disposaran del mateix programa de gestió. A més, la recepta electrònica serà una realitat, de manera que es podrà tenir un control més exhaustiu de la despesa sanitària i del tractament que rep cada pacient.

En l'àmbit de la justícia, s'ha posat en marxa un pla innovador, que ja ha donat uns excel·lents resultats. S'ha dotat les institucions penitenciàries d'infraestructures de videoconferències, que permeten una millor gestió dels tràmits habituals en aquest camp, com per exemple, evitar els trasllats d'un pres a un judici, ja que pot declarar a través d'Internet, o fins i tot ser visitat virtualment

L'administració, a un clic

Que el ciutadà pugui fer des d'un ordinador la gran majoria de tràmits amb l'administració, sense haver de desplaçar-se i fer cues, ja és una realitat. El programa Administració Electrònica, emmarcat en el Pla Avança, desenvolupa diverses accions per garantir l'accessibilitat de tots els usuaris als serveis públics digitals. El programa té dos fronts d'actuació prioritaris, el de l'àmbit dels particulars i la justícia. Per als ciutadans es treballa

per un metge. La població reclusa, però, també té garantida una formació en noves tecnologies, per evitar incrementar el risc d'exclusió que els pot significar quedar marginats de la societat digital. Per això s'han instal·lat aules informàtiques i s'ofereixen cursos de formació.

Ajuda a les empreses. Caminem acceleradament cap a un marc econòmic en què les empreses que no siguin

en la implantació de l'eDNI, un suport electrònic amb un xip que contindrà la informació relativa a la identitat del ciutadà i la seva signatura electrònica, així com les seves dades biomètriques. Es tracta d'un element clau per generalitzar l'ús de les comunicacions electròniques i el desenvolupament de la societat de la informació. En el camp de la justícia, ja es treballa en la informatització de les oficines registrals i en la modernització de la funció registral per assolir un sistema més àgil i transparent. Per aconseguir-ho, s'implanten nous programes informàtics en els registres civils i els

capaces de desenvolupar un entorn digitalitzat hauran d'enfrontar-se amb una disminució progressiva de la seva quota de mercat. El 60% de les empreses espanyoles, la majoria pimes, asseguren que no fan un ús important de les TIC per al desenvolupament de la seva activitat, un fet que, sens dubte, compromet la seva capacitat per competir, i afecta negativament les taxes de creixement de l'economia. Per aquest motiu, el Pla

**Els telecentres han permès a més d'un
milló i mig de persones d'accedir a Internet.**

jutjats de pau, es dota de nous equips aquests organismes, es digitalitzen i es graven els llibres registrals i es reforça el servei en línia. Així, podem demanar per exemple una partida de naixement per Internet, i des de la mateixa web relacionada podem saber quan està disponible. El temps i la paperassa que ens estalviem és considerable. El Programa Administració Electrònica es desenvolupa en col·laboració entre el Ministeri d'Administracions Públiques, el Ministeri d'Indústria, els governs autonòmics i els ajuntaments.

Avança també lluita per capgirar aquest percentatge i demostrar als empresaris que les TIC són del tot necessàries en un mercat on la competitivitat i la innovació és bàsica.

Més enllà d'Internet. A més de les estadístiques d'ús d'Internet, qui valora si els plans aplicats serveixen realment per reduir la fractura digital a la societat? L'Observatori de les Telecomunica-

cions i de la Societat de la Informació, un centre de referència per al seguiment, l'anàlisi i la difusió de l'activitat del sector de les TIC, i també un punt de trobada entre els sectors implicats i les administracions per desenvolupar un pla de convergència tecnològica amb Europa. L'entitat pública empresarial Red.es (<www.red.es>), adscrita al Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, s'encarrega d'aquest observatori i d'executar les polítiques en favor del desenvolupament de les telecomunicacions i de la societat de la informació, que es duen a terme a partir de la col·laboració entre diversos ministeris i les comunitats autònomes.

Però la societat de la informació és molt més que Internet, fa referència a l'ús de les TIC en molts vessants, especialment la telefonia mòbil i la Televisió Digital Terrestre, que ben aviat serà una realitat consolidada a casa nostra. De fet, els plans d'accés generalitzat a Internet són els més palpables per a la població, però el Govern espanyol també treballa en el desenvolupament de la tecnologia mòbil i de la televisió digital terrestre (TDT), sectors en què l'estat espanyol és capdavanter a Europa.

Per als que ja conviuen amb les TIC. Hi ha alguns sectors de la societat que ja han integrat les noves tecnologies de la informació i la comunicació en la seva vida quotidiana. A aquests també es destinen diversos eixos d'actuació. Destaca, per exemple, l'àmbit de la seguretat, on a través d'un centre d'alerta antivirus (<<http://alerta-antivirus.red.es>>) i seguretat informàtica es proporciona informació gratuïta sobre virus informàtics per protegir qualsevol servidor i ordinador, així com actualitzacions de programari, eines gratuïtes de protecció i desinfecció i un servei de consulta en línia. Aquest centre d'alerta es convertirà aviat en un centre nacional de resposta a incidències a Internet, que estarà integrat en l'Institut Nacional de Tecnologies de la Comunicació, ubicat a Lleó.

Les noves tecnologies obren la porta a un nou món. Però la seva entrada encara és restringida a alguns col·lectius. Es tracta, doncs, de facilitar-ne l'accés a tots els que, per motius diversos, no han rebut l'empenta definitiva per passar a ser ciutadans digitals.

Gemma Aguilera